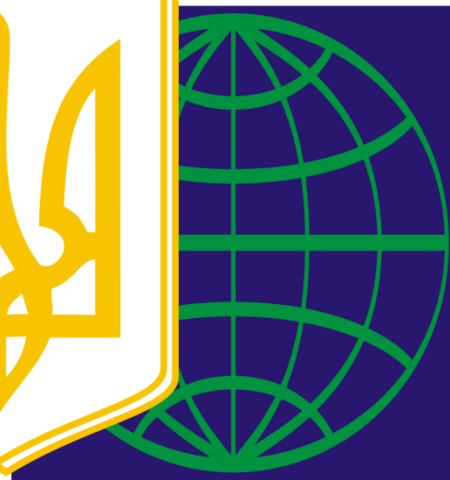

INTERNATIONAL WEEKLY

№ 13

01.08.2016 – 31.08.2016

Foreign
Policy
Research
Institute

**Видання "INTERNATIONAL WEEKLY"
здійснюється за підтримкою
ФОНДУ ФРІДРІХА НАУМАННА ЗА СВОБОДУ
та Центру інформації та документації
НАТО в Україні**

Friedrich Naumann
STIFTUNG
FÜR DIE FREIHEIT

УКРАЇНА – ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СОЮЗ	3
АНАЛІЗ ТЕМИ ТИЖНЯ	3
ДЕМАРШ ПУТІНА ЧИ КІНЕЦЬ НОРМАНДСЬКОГО ФОРМАТУ?	3
БЕЗПЕКА І ОБОРОНА	5
<i>Німецькі політики з ХДС висловилися за надання Україні зброї</i>	5
<i>Голови МЗС Франції, Польщі та ФРН закликали до деескалації конфлікту в Донбасі</i>	5
ВІЗОВА ПОЛІТИКА	5
<i>Прем'єр-міністр та Голова Представництва ЄС в Україні Ян Томбінські обговорили першочергові питання відносин Україна-ЄС</i>	5
<i>Томбінський про безвізовий режим: виконано все, крім е-декларацій</i>	6
<i>Климпуш-Цинцадзе: Саміт Україна – ЄС та рішення по безвізовому режиму чекаємо в жовтні</i>	6
УКРАЇНА – НАТО	7
АНАЛІЗ ТЕМИ ТИЖНЯ	7
ВІЙСЬКОВІ НАВЧАННЯ ПОБЛИЗУ УКРАЇНСЬКОГО КОРДОНУ. ЗМІНА СТРАТЕГІЇ НАТО ЩОДО УКРАЇНИ?	7
ЄВРОАТЛАНТИЧНИЙ ПРОЦЕС В УКРАЇНІ	9
<i>Опитування: за вступ до НАТО на референдумі проголосували б 78% українців</i>	9
<i>Іванна Климпуш-Цинцадзе провела нараду з керівником Центру передового досвіду НАТО з енергобезпеки</i>	9
<i>Президент України та Генсекретар НАТО обговорили подальші кроки у протидії агресії з боку РФ</i>	9
<i>Делегація НАТО з оборонного планування перебуває в Україні</i>	10
НАТО У ФОКУСІ ТИЖНЯ	11
<i>Лідери НАТО посилюють здатність до колективної оборони і стримування</i>	11
<i>Центральна і Східна Європа повинні посилити свою присутність в НАТО – Дуда</i>	11
<i>США і Болгарія будуть стримувати агресію РФ в районі Чорного моря</i>	12
<i>НАТО - Росія: Штайнмаєр хоче нових правил розміщення озброєнь в Європі</i>	12
<i>Штайнмаєр: Ключ для повернення до G8 - у Москві</i>	12
ЗОВНІШНЯ ПОЛІТИКА	13
АНАЛІЗ ТЕМИ ТИЖНЯ	13
ЯКУ ПЕРСПЕКТИВУ ОБІЦЯЄ УКРАЇНІ ВІЗИТ ПРЕЗИДЕНТА ПОЛЬЩІ ДО КИЄВА	13
ДВОСТОРОННІ ВІДНОСИНИ	15
<i>Позиція Туреччини щодо суверенітету та територіальної цілісності України – незмінна</i>	15
<i>В Києві з офіційним візитом перебував президент Польщі Анджей Дуда</i>	15
<i>Голова Комітету у закордонних справах провела зустріч з членом Палати депутатів Національного Конгресу Аргентинської Республіки</i>	15
<i>Президент України та Міністр закордонних справ Республіки Білорусь обговорили шляхи посилення двостороннього співробітництва</i>	16

УКРАЇНА – ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СОЮЗ**АНАЛІЗ ТЕМИ ТИЖНЯ****ДЕМАРШ ПУТІНА ЧИ КІНЕЦЬ НОРМАНДСЬКОГО ФОРМАТУ?**

19 серпня Володимир Путін прибув до Криму, де на засіданні Ради безпеки він прокоментував інцидент з «кримськими терористами». За його словами, спроба диверсії в Криму була здійснена Києвом через небажання чи неможливість української сторони виконувати Мінські домовленості. Окрім того, що звинувачення Росії не були підтверджені суттєвими доказами, самий логічний ланцюжок подій, який Росія намагається нав'язати, видається фундаментально хибним. Навіщо Україні влаштовувати теракт на окупованій території Криму, якщо це може призвести до військових, політичних та іміджевих втрат?

Яким чином пов'язуються «небажання» виконувати Мінські домовленості зі спробою теракту, яка сама по собі являється порушенням Мінських домовленостей? Очевидно, РФ розуміє, що існують мінімальні шанси, що її трактування Мінських домовленостей буде реалізоване. Складається враження, що Росія іде ва-банк: здійснює фінальну спробу проштовхнути своє трактування Мінську, або, якщо останнє не вдасться, звалити вину за провал Мінську на Україну. Ризик такої політики Кремля полягає в тому, що, якщо це підняття ставок виявиться блефом, то в перспективі погрозам Кремля ніхто вірити не буде. З іншого боку, за ці два роки РФ суттєво втратила гнучкість інструментів військового тиску – будь-яке розширення конфлікту, що не матиме за собою чітких військових цілей, є не вигідним для РФ, оскільки автоматично пролонгує санкції за зняття яких РФ і бореться.

РФ ставить українській владі ультиматум - швидка імплементації Мінських домовленостей з фактичною реінтеграцією неконтрольованих територій до України, або нова хвиля ескалації протистояння. Кремль демонструє пряму загрозу не лише загостренням ситуації в ОРДЛО, а й можливістю бойових дій у Південній Україні. Президент України не забарився з відповіддю: за його дорученням, українські представники у тристоронній контактній групі вийшли з ініціативою оголошення режиму припинення вогню з 1 вересня 2016 року². В сухому залишку – продовження мирного курсу Порошенка з першочерговим акцентом на забезпечення безпеки інструментами ОБСЄ та виведення російських

¹ <http://www.rbc.ru/politics/19/08/2016/57b6fa9f9a79473a0adb4196>

² <http://www.president.gov.ua/news/mi-spodivayemos-sho-z-1-veresnya-zamovknut-garmati-prezident-38017>

військ. Фактично, позиція української сторони залишається незмінною.

Хоча заява про вихід з Нормандського формату виглядає як шантаж та погрози Україні, тим не менш, логіка тут абсолютно схожа з ситуацією з «кримськими терористами» - Кремль хотів, щоб це виглядало як шантаж. У РФ є два варіанти, які вписуються в стратегію «білої дошки», яку вони погрожують почати втілювати, якщо провалиться Мінськ-2. Першим варіантом є створення альтернативи Нормандському формату без України. Цієї цілі, очевидно, Кремль намагатиметься досягти в найближчий час, в тому числі, на полях саміту G-20 в Китаї, де вже були анонсовані зустрічі Володимира Путіна з Ангелою Меркель та Франсуа Олландом.

Другим варіантом все ще залишається військовий сценарій. Але в контексті окремого українського питання він видається таким, що несе Кремлю мало дивідендів, оскільки це автоматично пролонгує санкції проти нього, в той час коли фінансовий стан всередині РФ стабільно погіршується. Для прикладу, Москва пропонує скоротити фінансування окупованого Криму до 2019 року у два рази – з 149,3 до 65,98 млрд. рублівз.

Таким чином нам в найближчий час потрібно всіляко остерігатись провокацій, які Кремль міг би використати, щоб залишити нас за бортом переговорного процесу. Сама відсутність переговорного процесу нам нічим не загрожує, поки ми продовжуємо реформувати армію, демонструємо, що Україна є інвестором в європейську безпеку та виконуємо формальні вимоги, які перед нами ставить ЄС. Ба більше, стратегію Путіна на вихід з Нормандського формату можна використати для перезавантаження переговорів, щоб позбутися політично неприйнятнього для нас пункту про федералізацію та реінтеграцію Донбасу.

³ <https://hromadskeradio.org/ru/news/2016/06/30/finansirovanie-kryma-mogut-sokratit-vdvoe-smi>

БЕЗПЕКА І ОБОРОНА**Німецькі політики з ХДС висловилися за надання Україні зброї****14.08.2016**

Погляди на перспективу надання зброї Україні серед представників партій правлячої коаліції розділилися. Противники озброєння вважають, що це мало чим зможе допомогти Україні.

Представники правлячої в Німеччині партії Християнсько-демократичний союз висловилися на користь ідеї надати Україні більше засобів розвідки та зброю оборонного характеру. Про це написано в матеріалі газети Frankfurter Allgemeine Sonntagszeitung (FAS) від неділі, 14 серпня. "Йдеться про гарантування правомірної оборони виключно на безспірно українській території і передовсім для того, щоб запобігти подальшому просуванню солдатів та проплачених сепаратистів з російською зброєю", - сказав депутат Європарламенту Міхаель Галер.

Надання озброєнь оборонного характеру підтримав і його колега по партії та голова комітету закордонних справ Європарламенту Ельмар Брок, однак лише таким чином, "щоб Росія не могла це використати для порушення мінських домовленостей". На думку Брока, за всіх своїх недоліків, мінські угоди допомогли обмежити масштаби конфлікту.

При цьому Брок наполягає, що санкції проти Росії "в жодному разі не можна послаблювати чи скасовувати", оскільки дані ОБСЄ вказують на значно більшу кількість порушень режиму припинення вогню з боку підтримуваних Росією сепаратистів, ніж з боку українських військових. У газеті вказують, що в період з 16 квітня по 31 липня українська артилерія здійснила 520 обстрілів. Сепаратисти - 850. Порушень щодо наявності важких озброєнь поблизу лінії розмежування також більше з боку сепаратистів (1100), ніж з боку України (340).

Представник молодшого партнера у коаліції, Соціал-демократичної партії (СДПН), та член комітету Бундестагу з питань оборони Фріц Фельгентрой проти надання зброї Києву: "Озброєння України видається не дуже доцільним. За запущеної таким чином спіралі (ескалації протистояння - Ред.) Україна попри всю підтримку все одно відставатиме". Натомість Фельгентрой закликає ЄС не виключати посилення санкцій проти Росії та розробити конкретні пропозиції для цього.

У МЗС ФРН, яке очолює член СДПН Франк-Вальтер Штайнмаєр, також відкидають поставки зброї Україні - надання навіть оборонних озброєнь "не належить до підходу міністра закордонних справ до вирішення українського конфлікту".

*Deutsche Welle Україна***Голови МЗС Франції, Польщі та ФРН закликали до деескалації конфлікту в Донбасі****28.08.2016**

Міністри закордонних справ Німеччини, Франції та Польщі Франк-Вальтер Штайнмаєр Жан-Марк Еро та Вітольд Вашиковський наполягають на деескалації конфлікту в Донбасі, передає прес-служба МЗС ФРН.

"Ми повинні продовжувати прагнути до деескалації конфлікту, до дотримання режиму припинення вогню і політичного компромісу - для цього нам потрібна готовність конфліктуючих сторін йти на компроміс", - заявив Штайнмайер під час спільної прес-конференції глав МЗС трьох країн у Веймарі в неділю, 28 серпня.

*Дзеркало тижня***ВІЗОВА ПОЛІТИКА****Прем'єр-міністр та Голова Представництва ЄС в Україні Ян Томбінські обговорили першочергові питання відносин Україна-ЄС****25.08.2016**

Прем'єр-міністр України Володимир Гройсман у четвер, 25 серпня, зустрівся з Головою Представництва Європейського Союзу в Україні Яном Томбінські напередодні закінчення його дипломатичної місії в Україні.

Прем'єр-міністр підкреслив пріоритетність запровадження режиму безвізових поїздок для громадян України. Голова Уряду закликав європейську сторону до якнайшвидшого завершення відповідних процедур щодо лібералізації Європейським Союзом візового режиму для українців.

Володимир Гройсман також наголосив на необхідності завершення найближчим часом процесу ратифікації Угоди про асоціацію Україна-ЄС.

Окремо Прем'єр-міністр висловився за необхідність надання ЄС додаткових торговельних преференцій для України, що дасть можливість успішно забезпечити реалізацію торговельної частини Угоди про асоціацію між Україною та ЄС.

У свою чергу Голова Представництва Європейського Союзу запевнив у підтримці України з боку ЄС, зокрема в умовах агресії та загрози її територіальній цілісності.

Урядовий портал

Томбінський про безвізовий режим: виконано все, крім е-декларацій

25.08.2016

Посол ЄС в Україні Ян Томбінський заявляє, що остання вимога, яку повинен виконати Київ, аби отримати безвізовий режим з Євросоюзом, - це запуск повноцінної системи електронного декларування. Пан Томбінський заявив, що раніше президент та прем'єр-міністр України заявили, що система е-декларацій запрацює до кінця першого кварталу поточного року. Пан Томбінський відмовився назвати конкретну дату можливого скасування віз, закликавши не спекулювати на цьому питанні. Водночас він висловив жаль, що цього не станеться до його від'їзду з України. Каденція пана Томбінського завершується, і вже найближчим часом до Києва прибуде новий посол ЄС Г'ю Мінгареллі. "Відносно невелика група людей взяла в заручники всю Україну", - резюмував Ян Томбінський ситуацію з виконанням Україною вимог щодо безвізового режиму.

Європейський простір

Климпуш-Цинцадзе: Саміт Україна – ЄС та рішення по безвізовому режиму чекаємо в жовтні

26.08.2016

«Ми чекаємо цього рішення. Восени, тому що це має бути додатково ще рішення ЄП, спочатку одного з його комітетів з громадянських свобод і юстиції, а після цього винесено на загальне рішення Європарламенту, і прийняте рішення Європейської ради кваліфікованою більшістю. Я думаю, що ми говоримо про найближчі місяці, напевно жовтень», - Віце-прем'єр-міністр із питань європейської та євроатлантичної інтеграції.

Укрінформ

УКРАЇНА – НАТО**АНАЛІЗ ТЕМИ ТИЖНЯ*****ВІЙСЬКОВІ НАВЧАННЯ ПОБЛИЗУ УКРАЇНСЬКОГО КОРДОНУ. ЗМІНА СТРАТЕГІЇ НАТО ЩОДО УКРАЇНИ?***

10 серпня інформаційний простір сколихнула заява ФСБ РФ про те, що вона попередила теракт, підготовлений розвідкою Міністерства оборони України. Міжнародна спільнота визнала, що Росія не надала доказів для такого звинувачення проти України⁴. Тим не менше Кремль продовжив використовувати інформаційний привід та намагались поставити під сумнів легітимність української влади⁵. Такий крок є зрозумілим: намагання виставити українську владу як таку, що спонсорує тероризм полегшив би Москві знайти більшість моральних аргументів у питанні зняття санкцій проти Росії. На фоні інформаційної кампанії, Путін заявив про те, що зустріч в нормандському форматі у такому випадку не має сенсу. Іншими словами, президент РФ натякнув Заходу, що він ставить ультиматум – або реалізація Мінську зараз, або простір для російської фантазії⁶.

Інформаційна кампанія проти України провалилась, але керівництво РФ пішло далі. Протягом останнього тижня проводиться ряд військових навчань, в тому числі біля українського кордону. Протягом 14-19 серпня в Псковській та Ленінградській областях поблизу кордону з Латвією відбувались навчання «Взаємодія-2016» за участі держав-членів ОДКБ. Одним з елементів, які відпрацьовувались, була взаємодія військ «при загостренні конфліктної ситуації в одному з прикордонних регіонів держави-учасниці Організації Договору про колективну безпеку»⁷. 15-20 серпня в окупованому Криму, а також у Волгоградській області і Чечні, пройшли навчання військ радіаційного, хімічного та бактеріологічного захисту, а також випробувані важкі вогнеметні системи залпового вогню «Солнцепек». 23 серпня почались навчання ОДКБ «Непорушне братство-2016» в Білорусі поблизу литовського кордону. 25 серпня за наказом Володимира Путіна Війська Південного, частина сил і засобів Західного та Центрального військових округів приведені в повну бойову готовність⁸, а в окупованому Криму проводиться ряд навчань, однією з цілей яких є «відпрацювання практичних дій щодо всебічного матеріально-технічного забезпечення сухопутного угруповання і забезпечує висадку морського десанту».

⁴ goo.gl/c8bmzZ

⁵ http://zn.ua/WORLD/putin-postavil-pod-somnienie-legitimnost-ukrainskoy-vlasti-221197_.html

⁶ <http://carnegie.ru/commentary/2016/08/12/ru-64315/j3md>

⁷ <http://www.pravda.com.ua/news/2016/08/14/7117686/>

⁸ <http://www.unian.ua/society/1477821-rosiya-provodit-viyskovi-navchannya-v-okupovanomu-krimu.html>

Системність організації військових навчань на західних кордонах РФ демонструє факт, що Москва продовжує пов'язувати українське питання з більш широким контекстом «загрози НАТО». Враховуючи, що Варшавський саміт НАТО пройшов доволі неуспішно для України, складається враження, що Москву не задовольняє навіть такий стан мінімальної співпраці Києва з Брюсселем. У такому випадку, політика поступок Кремлю видається абсолютно нелогічною.

Згадані системні військові навчання є демонстрацією загрози не тільки для України з метою упередити її від євроатлантичної інтеграції, а й для держав-членів НАТО. Особливо яскраво це проглядалось під час навчань «Взаємодія-2016», коли в рамках відпрацювання маневрів, військовослужбовці ОДКБ передавали умовному ворогу з НАТО ідеологічне повідомлення з закликом здатись та «перестати бути маріонетками в руках ваших лідерів». В даному контексті, побоювання східних країн НАТО щодо загрози з боку РФ вважаються абсолютно обґрунтованими.

В той самий час, існують причини вважати, що НАТО змінив свою ставлення до України: 30 серпня в Україну прибула делегація НАТО з оборонного планування. Це перший візит представників такого департаменту НАТО до України. В рамках візиту було обговорено питання реформування української армії та подальші кроки підтримки України з боку НАТО. Даний візит може ознаменувати зміну оцінки відносин Україна – НАТО, які протягом своєї історії переважно стосувались спільної участі в миротворчих операціях та відкриття повноцінної лінії військової співпраці.

⁹ https://ria.ru/defense_safety/20160818/1474725307.html

¹⁰ <http://www.radiosvoboda.org/a/news/27954318.html>

ЄВРОАТЛАНТИЧНИЙ ПРОЦЕС В УКРАЇНІ**Опитування: за вступ до НАТО на референдумі проголосували б 78% українців****06.07.2016**

Якби референдум про вступ України до НАТО було проведено, то 77,7% опитаних українців підтримали б приєднання України до альянсу. Про це свідчать дані опитування, проведеного фондом «Демократичні ініціативи» імені Ілька Кучеріва та соціологічною службою Центру Разумкова з 11 по 16 травня 2016 року.

Як повідомляють у фонді, найбільш переконливою була б перемога прихильників НАТО у західному (95% «за» і 3,5% – «проти») і центральному (82% та 11%, відповідно) регіонах, на півдні України 64% учасників голосування виступили б за приєднання до альянсу, а проти – 31%.

Крім того, за даними соціологів, на Сході України прихильників членства в НАТО під час референдуму стало більше: якщо восени 2015 року на Сході серед учасників волевиявлення «за» виступили б 57%, а «проти» – 41%, то у травні 2016 року – 71,5% проголосували б «за», а 24% – «проти».

На Донбасі за останні півроку відбулося кількісне «зближення» табору прихильників і супротивників членства: підтримали б приєднання 48%, а виступили би проти 47%.

Відповідно до результатів опитування, якби волевиявлення щодо приєднання України до НАТО відбувалося в травні 2016 року, то участь у ньому взяли б 58% населення, найвищу гіпотетичну явку демонструють жителі Заходу (82%).

Було опитано 2016 респондентів віком від 18 років в усіх регіонах України, за винятком Криму та окупованих територій Донецької і Луганської областей. Теоретична похибка вибірки не перевищує 2,3%.

За даними опитування Центру економічних і політичних досліджень імені Олександра Разумкова, проведеного 11–23 грудня 2015 року, відносна більшість – 44% українців – у разі проведення референдуму на той час проголосували б за вступ України в НАТО, а не брали б участі в референдумі і не визначилися загалом 31% опитаних

Зокрема, в липні 2015 року на ймовірному референдумі за вступ до НАТО проголосували б 64 відсотки опитаних у дослідженні Центру «Демократичні ініціативи» спільно з тим самим Фондом Разумкова, проти були б тоді 28,5 відсотка. Це, як виглядає, було досі історично найвище число. У вересні 2015 року на уявному референдумі щодо вступу до НАТО за це голосували б 48 відсотків опитаних, проти тоді були б 28 відсотків в опитуванні соціологічної групи «Рейтинг».

Вступ країни до НАТО не вимагає згоди більшості її населення чи більшості учасників такого голосування. Із країн-членів НАТО тільки дві, Угорщина і Словенія, проводили напередодні вступу референдум про це, всі інші вступали за рішеннями своїх влад без отримання окремої «згоди народу».

Україна відмовилася від запровадженого владою попереднього президента Віктора Януковича позаблокового статусу наприкінці 2014 року, але формально досі не відновила попереднього курсу безпосередньо на вступ до НАТО, що був чинний до початку 2010 року.

Радіо Свобода**Іванна Климпуш-Цинцадзе провела нараду з керівником Центру передового досвіду НАТО з енергобезпеки****19.08.2016**

Віце-прем'єр-міністр з питань європейської та євроатлантичної інтеграції України Іванна Климпуш-Цинцадзе провела нараду з керівником Центру передового досвіду НАТО з енергобезпеки. Було обговорено основні напрямки кооперації та плани на співпрацю у 2017 році.

Україна надзвичайно потребує розвитку системи захисту критичної інфраструктури, зокрема, у галузі енергетики. Колеги з НАТО готові допомагати в цьому Україні. Було також наголошено, що це питання комплексного характеру і до процесу мають бути залучені не тільки державні установи, а й приватний сектор.

У зустрічі також брав участь Надзвичайний і Повноважний Посол Республіки Литва Марюс Януконіс. Посольство Литви наразі є контактним посольством НАТО в Україні. Марюс Януконіс запевнив у всебічній підтримці спільних із Центром проєктів.

Урядовий портал**Президент України та Генсекретар НАТО обговорили подальші кроки у протидії агресії з боку РФ****25.08.2016**

Відбулася телефонна розмова між Президентом України Петром Порошенком та Генсекретарем НАТО Єнсом Столтенбергом

Під час розмови Президент України детально поінформував Очільника Альянсу про безпекову ситуацію в Україні та розвиток подій у рамках Мінського та Нормандського процесів. Співрозмовники погодилися поглибити взаємодію по безпековій лінії та підтримувати регулярні контакти.

Прес-центр Місії України при НАТО

Делегація НАТО з оборонного планування перебуває в Україні

30.08.2016

В Україні з візитом перебуває делегація НАТО з питань оборонного планування, повідомляє Міністерство оборони України.

Візит делегації альянсу розпочався 29 серпня. Його мета полягає у проведенні експертного засідання з питань участі України в процесі планування й оцінки сил. Делегацію альянсу очолює представник управління планування департаменту оборонної політики і планування міжнародного секретаріату НАТО Дейвід Браун.

У Києві з представниками НАТО зустрівся заступник міністра оборони України з питань європейської інтеграції Ігор Долгов. Також відбулися переговори у складі делегацій.

«Сторони обговорили хід виконання заходів реформування Збройних сил України і напрямки подальшого надання експертно-дорадчої і практичної підтримки Збройним силам України з боку НАТО, у тому числі з урахуванням підсумків цьогорічного саміту НАТО у Варшаві, під час якого відбулося засідання комісії Україна – НАТО», – мовиться в повідомленні.

Крім того, під час візиту відбудуться робочі зустрічі делегації НАТО з питань оборонного планування з керівниками профільних структурних підрозділів Міноборони і Генерального штабу ЗСУ, а також представниками Державної прикордонної служби, Національної гвардії, Державної служби з питань надзвичайних ситуацій і Служби безпеки України.

Радіо Свобода

НАТО У ФОКУСІ ТИЖНЯ**Лідери НАТО посилюють здатність до колективної оборони і стримування
08.07.2016**

28 лідерів НАТО на першому робочому засіданні Варшавського саміту в п'ятницю (8 липня 2016 року) прийняли рішення щодо посилення здатності Альянсу до стримування і оборони. Лідери вирішили відправити більше військ до східної частини Альянсу, оголосили про черговий етап розвитку системи оборони від балістичних ракет і вирішили визнати кіберпростір оперативною сферою. Генеральний секретар Єнс Столтенберг схвалив цей результат, сказавши: «Рішення, які ми ухвалили сьогодні, допоможуть підтримувати безпеку наших країн у дедалі більш небезпечному світі».

Лідери домовилися посилити військову присутність НАТО на сході за рахунок чотирьох батальйонів в Польщі, Естонії, Латвії та Литві на ротаційній основі, починаючи вже з початку наступного року. Генеральний секретар схвалив рішення Канади очолити батальйон у Латвії, Німеччини – у Литві, Великої Британії – в Естонії і США – у Польщі. Він також похвалив інших членів Альянсу за оголошені внески в ці батальйони і подякував країнам, що приймають, за підтримку. Члени Альянсу також домовилися забезпечити присутність передових сил, залежно від необхідності, в східно-європейській частині Альянсу.

Лідери також оголосили про готовність Перших оперативних засобів системи оборони НАТО від балістичних ракет. «Це означає, що американські кораблі, що базуються в Іспанії, радар в Туреччині і перехоплювачі в Румунії вже здатні діяти разом під командуванням і управлінням НАТО», – сказав пан Столтенберг.

Лідери зобов'язалися посилити власні сили і засоби кіберзахисту і визнали кіберпростір новою оперативною сферою. «Це означає кращий захист наших мереж і наших місій та операцій, з особливою увагою до підготовки персоналу і планування в сфері кібертехнологій», – зазначив Генеральний секретар.

Лідери також обговорили і підтвердили необхідність витратити більше, і витратити краще, на оборону. Генеральний секретар із задоволенням зазначив, що в 2015 році вперше за багато років відбулося невелике зростання оборонних видатків, і що розрахунки на 2016 рік вказують на подальше зростання у 3% або 8 мільярдів доларів США. «У нас усе ще довгий шлях попереду, але я вірю, що вже повернули за рік», – сказав він.

Генеральний секретар підкреслив, що «НАТО не становить ніякої загрози для жодної країни» і продовжує пошуки конструктивного діалогу з Росією. Назвавши Раду НАТО-Росія «важливим інструментом керування нашими відносинами», пан Столтенберг нагадав, що нове засідання Ради НАТО-Росія відбудеться на рівні послів в Брюсселі 13 липня.

Лідери НАТО сьогодні ввечері будуть обговорювати поточні завдання в галузі безпеки. До них приєднаються колеги із Фінляндії і Швеції та президенти Європейської Ради і Європейської Комісії.

NATO.int

**Центральна і Східна Європа повинні посилити свою присутність в НАТО –
Дуда**

24.08.2016

Центральна і Східна Європа повинні посилити свою політичну присутність в рамках Північноатлантичного альянсу з метою підтримання рівноваги в цій частині світу.

Про це заявив президент Польщі Анджей Дуда, виступаючи перед українськими дипломатами в Києві.

«Це необхідно для підтримання рівноваги в цій частині світу, де домінування зовнішніх гегемонів завжди приносило війни і конфлікти», – зауважив він.

«Спільнота вільних народів і незалежних Центральноєвропейських країн, які об'єднані спільною історією. Саме це спільнота, яка діє в рамках Європейського Союзу і НАТО може тривалий час гарантувати мир на Європейському континенті», – сказав Дуда.

Він зазначив, що необхідно відійти від ієрархічної моделі взаємодії, коли є центральні і периферійні країни.

Також президент Польщі підкреслив, що його країна послідовно підтримує розширення ЄС.

«Польща є тією державою, яка послідовно нагадує, що Європейська спільнота має розширювати свої кордони. Ізоляція призводить до поділу та роздроблення і є перешкодою миру і взаєморозуміння між народами. Відкритість навпаки зміцнює світ», – підкреслив Дуда.

[Українська правда](#)

**США і Болгарія будуть стримувати агресію РФ в районі Чорного моря
25.08.2016**

Американські винищувачі і болгарські ВВС у вересні будуть вести спільне патрулювання над Чорним морем в рамках відкриття нового напрямку в зусиллях НАТО щодо стримування російської військової агресії. Після того, як НАТО активізувало роботу з патрулювання повітряного простору над країнами Балтії, деякі члени західного військового альянсу виступили за проведення додаткових операцій в чорноморському регіоні. У НАТО заявили, що два винищувачі F-15 будуть здійснювати польоти разом з болгарськими МіГ-29. Представники ВПС США відзначили, що винищувачі F-15C будуть вилітати з авіабази Граф Ігнатієво в Болгарії.

Українська правда

**НАТО - Росія: Штайнмаєр хоче нових правил розміщення озброєнь в Європі
26.08.2016**

На тлі зростання напруженості у відносинах між НАТО та Росією глава німецького МЗС Франк-Вальтер Штайнмаєр наполягає на розробці нових засад контролю за звичайними озброєннями в Європі, зокрема і в анексованому Криму.

В Європі слід розробити нові засади контролю за кількістю та розташуванням звичайних озброєнь на кшталт ракет, танків та безпілотних літальних апаратів (БПЛА). Приводом він називає дедалі більшу напруженість у відносинах між НАТО та Росією. Особливо на тлі того факту, що Росія вийшла з підписаного 1990 року Договору про звичайні збройні сили в Європі. Саме цей договір визначав обмеження кількості розміщених систем звичайних озброєнь.

У своїй статті у виданні Frankfurter Allgemeine Zeitung, оприлюдненій у п'ятницю, 26 серпня, Штайнмаєра нагадав, що анексією Криму Росія поставила під питання центральні засади європейської архітектури безпеки. "Є загроза новітньої, небезпечної гонки озброєнь", - застерігає він. З огляду на це Штайнмаєр наполягає на проведенні переговорів з метою досягнення нових домовленостей. За його словами, під час них треба врахувати й застосування нових військових стратегій, приміром, невеличких мобільних з'єднань, як це мало місце під час анексії Росією Криму.

Дія нового договору, на думку Штайнмаєра, має стосуватися й регіонів та територій із суперечливим статусом. Окрім Криму, йдеться також про такі, як Абхазія та Південна Осетія в Грузії й Придністров'я в Молдові.

Deutsche Welle Україна

**Штайнмаєр: Ключ для повернення до G8 - у Москві
31.08.2016**

Глава МЗС Німеччини заявив, що у разі прогресу на Сході України та у Сирії країни G7 будуть готові вести переговори з Росією щодо відновлення формату G8.

Міністр закордонних справ Німеччини Франк-Вальтер Штайнмаєр вважає, що питання повернення Росії до формату Великої вісімки залежить перш за все від самої Москви. "Ключ для повернення до формату G8 лежить у Москві", - сказав міністр в опублікованому у середу, 31 серпня, інтерв'ю низці німецьких газет, які входять до медіа-групи Redaktionsnetzwerk Deutschland.

За словами Штайнмаєра, у разі "значного прогресу" на Сході України та у переговорах щодо припинення вогню в Сирії держави G7 будуть готові "говорити з Москвою".

Він також повідомив, що на даний момент переговори з РФ щодо контролю над озброєннями є складними. "Але саме в такій ситуації уникати подальшої ескалації та відновлювати довіру там, де вона була зруйнована, повинно бути у наших інтересах", - наголосив глава МЗС ФРН, додавши, що перезавантаження процесу контролю над озброєннями "не є люб'язністю щодо Росії, а в інтересах усіх в Європі".

Deutsche Welle Україна

ЗОВНІШНЯ ПОЛІТИКА**АНАЛІЗ ТЕМИ ТИЖНЯ****ЯКУ ПЕРСПЕКТИВУ ОБІЦЯЄ УКРАЇНІ ВІЗИТ ПРЕЗИДЕНТА ПОЛЬЩІ ДО КИЄВА**

24 серпня цього року під час святкування 25-ої річниці незалежності України у Києві з візитом перебував президент Польщі Анджей Дуда. Високий гість був присутній на військовому параді, в якому брала участь українсько-польсько-литовська бригада. Також, польський президент разом з президентом України Петром Порошенком взяв участь у зустрічі з українськими дипломатами. Враховуючи той факт, що польський президент був єдиним гостем такого рівня на цьому святі, можна зробити цей висновок, що візит був наповнений не лише технічною складовою, але й символічним значенням – Польща була першою країною, яка, разом з Канадою, 2 грудня 1991 року визнала незалежність України. У цьому контексті також видається символічним, що польський президент в рамках візиту підтвердив запрошення Петру Порошенку відвідати 2 грудня цього року Польщу з офіційним візитом.

Для розуміння ролі цього візиту важливо згадати про прийняття польським сеймом у липні цього року постанови, яка визнала події 1943-1945 років на Волині «геноцидом, вчиненим українськими націоналістами проти мешканців Речі Посполитої». Головними ініціаторами голосування за даний законопроект виступили депутати партії «Право і справедливість», які мають більшість у Сеймі. Варто зауважити, що минулого року серед електоральних обіцянок згаданої партії було визнання цих подій геноцидом, а більшість населення, що голосували за неї 2015 року проживають на Сході Польщі. Серед них багато «кресов'ян» - нащадків загиблих та потерпілих від волинських подій¹¹.

У президента Дуди, очевидно, був намір пом'якшити вплив цього політичного рішення. Текст спільної декларації президентів демонструє, що сторони підтверджують бажання будувати мирний та відкритий діалог, який має розвиватись на розумінні історичної правди та але «ґрунтуватися на вже погодженій етичній формулі поєднання та порозуміння наших народів». Президент Дуда в цьому контексті заявив: «Можете сподіватись наших узгоджених дій в цьому питанні. І вже в грудні, думаю, ми будемо в змозі говорити про конкретні речі»¹². Очевидно, фінальна формула, яка могла б розмежувати

¹¹ http://www.bbc.com/ukrainian/politics/2016/07/160722_volyn_qa_sx

¹² <http://www.president.gov.ua/news/ukrayinsko-polskij-dialog-shodo-istorichnih-pitan-maye-spriy-37967>

політичні дії та історичну дискусію, лише випрацьовується сторонами.

В рамках зустрічі, польський президент особливу увагу приділив питанню регіону Центрально-Східної Європи. У своєму виступі перед українськими дипломатами він відзначив важливість захисту прав держав на самовизначення та закликав не допустити повернення до політики сфер впливу. За його словами, Центральна та Східна Європа особливо страждала від війн, що були спричинені гегемонією великих держав. Держави регіону мають активізувати свої зусилля, в тому числі в рамках НАТО, щоб посилити рівень безпеки¹³. Для Польщі, яка намагається своїми регіональними ініціативами збалансувати вплив в ЄС Німеччини та Франції, стратегічна підтримка України є природньою. Відповідний пункт є текстуально закріпленим і в декларації «Декларуємо готовність до співпраці (...) в Центрально-Східній Європі, яка сприяє реалізації інтересів наших держав і підвищенню значення регіону, та є ключем до стабільності всього континенту»¹⁴.

В цілому, даний візит можна оцінювати, як такий, що має переважно символічний характер. Його ціллю було повернути позитивну динаміку у відносини двох стратегічних партнерів, яка похитнулася після прийняття постанови по Волинським подіям. Та символізм візиту польського президента до Києва обумовлений не тільки бажанням залагодити кризу відносин викликану рішенням Сейму визнати Волинську трагедію геноцидом польського народу. Більш глибокий символізм полягає в тому, що саме в Києві А. Дуда фактично проголосив свою нову зовнішньополітичну доктрину «Тримор'я». Ця заявка свідчить про наміри Польщі посісти роль регіонального лідера в Центрально-Східній Європі. Варто зауважити, що таке прагнення обумовлено не власними амбіціями молодого польського президента, а об'єктивними обставинами. В умовах коли ЄС переживає кризу своєї власної безпеки та зіткнувся з викликом втрати солідарності після британського референдуму щодо виходу з ЄС, Польща має переосмислити своє власне місце на європейському континенті та свою геополітичну роль у Східній Європі. В цих умовах вакууму безпеки Польща усвідомлює свою лідерську роль і будує свою власну геополітичну конструкцію здатною бути самодостатньою, що без України зробити не можливо.

Доктрина «Тримор'я» визначає такі стратегічні напрямки зовнішньої політики Польщі: по-перше, посилення інтеграції країн Центральної Європи у форматі Вишеградської четвірки; по-друге, об'єднання східного флангу НАТО в рамках польсько-румунської ініціативи, та включення в проект Тримор'я Хорватії як стратегічно важливої сполучної ланки цієї геополітичної конструкції; по-третє, нову якість відносин з Україною в яких вона розглядається Польщею як союзник, а не тільки як партнер. Польський президент чітко наголосив, що вбачає в Україні союзника, з яким Польща активно співпрацюватиме і творитиме спільноту народів регіону.

Одним із пріоритетних напрямків союзу Тримор'я, згідно з твердженням Анджея Дуди, має стати побудова спільного військового потенціалу, а також створення спільних енергетичних мереж, щоб подолати російський газовий шантаж, а третім пунктом буде порозуміння в питаннях історичного характеру. Таким чином, мета цього союзу – інтеграція простору Східної Європи розташованого між трьома морями: Балтійським, Адріатичним та Чорним, а також об'єднання зусиль країн цього регіону в протистоянні спільним загрозам.

Україні варто долучитись до цього проекту поза як перспектива членства в ЄС видається досить примарною, а від перспективи членства в НАТО вона наразі в

¹³ <http://ua.112.ua/video/zustrich-petra-poroshenka-ta-andzheia-dudy-z-ukrainskymy-dyplomatomy-24082016-208376.html>

¹⁴ <http://www.president.gov.ua/news/spilna-deklaraciya-prezidenta-ukrayini-ta-prezidenta-respubl-37975>

черговий раз сама відмовилась. Тим не менш, системні військові навчання РФ біля східних кордонів НАТО створюють Україні сприятливу можливість для формування блоку Тримор'я запропонованого польським президентом у Києві.

ДВОСТОРОННІ ВІДНОСИНИ

ТУРЕЧЧИНА

Позиція Туреччини щодо суверенітету та територіальної цілісності України – незмінна

20.08.2016

Президент України Петро Порошенко провів телефонну розмову з Президентом Турецької Республіки Реджепом Таїпом Ердоганом.

У контексті спроби військового перевороту, яка сталася у Туреччині в ніч з 15 на 16 липня 2016 року, Глава Української держави підтвердив підтримку з боку України законно обраних Президента та Уряду Турецької Республіки.

Реджеп Таїп Ердоган запевнив Петра Порошенка у незмінності позиції Туреччини щодо підтримки незалежності та територіальної цілісності України у її міжнародно визнаних кордонах. Президент Туреччини також заявив, що Турецька Республіка не визнає окупацію Криму і продовжуватиме усіляко підтримувати кримських татар.

Офіційне інтернет-представництво Президента України

ПОЛЬЩА

В Києві з офіційним візитом перебував президент Польщі Анджей Дуда

24.08.2016

В рамках візиту президенти Порошенко та Дуда прийняли урочистий парад на Майдані Незалежності, провели зустріч з українськими дипломатами та обговорили широкий спектр питань двосторонньої співпраці. Робочим підсумком візиту стала спільна декларація двох президентів.

Офіційне інтернет-представництво Президента України

АРГЕНТИНА

Голова Комітету у закордонних справах провела зустріч з членом Палати депутатів Національного Конгресу Аргентинської Республіки

25.08.2016

Відбулася зустріч голови Комітету у закордонних справах Ганни Гопко з членом Палати депутатів Національного Конгресу Аргентинської Республіки Альваро Густаво Гонсалесом. До складу аргентинської делегації увійшли Надзвичайний і Повноважний Посол Аргентинської Республіки в Україні Альберто Хосе Алонсо, співробітники Посольства, а також видатний аргентинець українського походження Петро Лилик.

Під час зустрічі сторони наголошували на необхідності пошуку нових шляхів не лише інституціонального, але й економічного взаємодоповнюючого співробітництва між Україною та Аргентиною, у тому числі на ринках третіх країн. Йшлося також про інтенсифікацію двосторонніх контактів на найвищому та міжпарламентському рівнях. Співголова депутатської групи Верховної Ради з міжпарламентських зв'язків з Аргентинською Республікою В. Романюк поінформував, що нова програма аргентинського уряду відкриває надзвичайні можливості для налагодження співробітництва між Україною та Аргентиною в таких сферах, як сільське господарство, машинобудування, літакобудування, аерокосмічна галузь тощо.

Україна зацікавлена в пошуку нових надійних партнерів та можливостей кооперації. Як повідомив депутат Альваро Гонсалес, в Парламенті Аргентини завершується формування групи дружби з Україною, в якій будуть представлені всі парламентські партії. Співрозмовники домовилися, що одразу після її формування аргентинська сторона очікує на візит депутатської групи Верховної Ради України з міжпарламентських зв'язків з Аргентинською Республікою. Альваро Гонсалес висловив сподівання на неформалізований та відвертий характер українсько-

аргентинських міжпарламентських відносин, що своєю чергою надасть можливість більш предметно та конструктивно налагодити ефективний діалог в різних сферах двостороннього співробітництва. На завершення зустрічі Петро Лилик від імені етнічних українців Аргентини повідомив про необхідність запровадження культурно-освітніх проектів задля задоволення гострої потреби українців Аргентини в збереженні своєї ідентичності.

Інтернет-портал Верховної Ради

БІЛОРУСЬ

Президент України та Міністр закордонних справ Республіки Білорусь обговорили шляхи посилення двостороннього співробітництва **26.08.2016**

Білоруський Міністр подякував Президентові України за сприяння у відновленні конструктивного діалогу Білорусі з Європейським Союзом.

Окрему увагу було приділено економічній співпраці між двома країнами. Сторони відзначили доцільність активізації торговельно-економічних відносин за рахунок розширення співпраці в машинобудуванні, енергетиці, агропромисловому комплексі та транспортній сфері. Було наголошено на важливості проведення чергового засідання Міжурядової українсько-білоруської змішаної комісії у вересні цього року у Мінську.

Співрозмовники також наголосили на важливості завершення облаштування українсько-білоруського кордону відповідно до кращих світових стандартів.

Президент висловив зацікавленість України у розвитку мережі навчальних закладів з метою створення сприятливих можливостей для вивчення української мови в районах компактного проживання етнічних українців в Білорусі.

Під час зустрічі обговорювалися також питання організації спільних культурних заходів з нагоди 345-річчя автора першої Конституції України – гетьмана Пилипа Орлика, який народився на території сучасної Мінської області.

Офіційне інтернет-представництво Президента України